

FIȘA DISCIPLINEI
Cultură și civilizație portugheză și lusofonă
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Limbi și Literaturi Romanice
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limbă și literatură portugheză / Licențiat
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Cultură și civilizație portugheză și lusofonă (în limbile română și portugheză)				Codul disciplinei	LLB1161	
2.2. Titularul activităților de curs				Lect. dr. Cristina Petrescu				
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic				Lect. dr. Cristina Petrescu				
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Obligat oriu

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar / curs practic	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar / curs practic	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					10
Examinări					4
Alte activități (comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele)					4
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				98	
3.8. Total ore pe semestru				154	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	•
4.2. de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	Sală de curs practic; prezența la curs practic - 75%

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	<p>C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate.</p> <p>C2 Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română și în limba portugheză.</p> <p>C3 Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii portugheze și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală.</p> <p>C4 Analiza și prezentarea fenomenelor literare în contextul culturii de referință.</p> <p>C5 Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii moderne A și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală.</p> <p>C6 Analiza și prezentarea fenomenelor literare în contextul culturii de referință A.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională.</p> <p>CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice.</p> <p>CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Acest curs are ca obiectiv îmbunătățirea cunoștințelor de cultură generală și de specialitate, referitoare la cultura și civilizația Portugaliei, a țărilor și regiunilor în care se vorbește limba portugheză.</p> <p>Cursul este orientat din perspectivă tematică și oferă o descriere condensată a momentelor mai importante din istoria Portugaliei, a spațiului de expresie portugheză. Se urmărește o abordare istorică, completată de prezentarea situației actuale.</p> <p>De asemenea, cursul prezintă personalități importante ale culturii din fiecare spațiu lusofon.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>1. Cunoaștere și înțelegere (<i>cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - transmiterea de informații culturale, precum noțiuni de istorie, geografie și cultură a Portugaliei și a spațiului lusofon: formarea și dezvoltarea provinciilor istorice, cunoașterea specificului regional și a rolului jucat de fiecare țară sau regiune de expresie portugheză. <p>2. Explicare și interpretare (<i>explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - consolidarea algoritmilor de elaborare a unor prezentări orale pe baza fișelor de lucru, a studiului individual în bibliotecă și cu consultarea unor surse corecte și moderne de informare existente pe Internet. <p>3. Instrumental-aplicative (<i>proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - utilizarea tehnicilor și instrumentelor de lucru adecvate: istorii ale Portugaliei, Braziliei și Africii, cursuri de cultură și civilizație portugheză, enciclopedii, dicționare, CD-DVD, Internet etc. - consolidarea deprinderilor de documentare: cărți, fișe de lucru, Internet, CD/DVD <p>4. Atitudinale (<i>manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat</i>)</p>

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

	<p>cu alte persoane / instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională)</p> <p>- dezvoltarea cunoștințelor privind cultura și civilizația Portugaliei și a spațiului lusofon</p> <p>- dezvoltarea gândirii critice și a interesului pentru domeniu</p>
--	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1. Portugalia: limbă, geografie și cultură	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 2. Portugalia: istorie și cultură (formarea statului portughez, Reconquista, mituri fondatoare, imperiu colonial)	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 3. Portugalia: istorie și cultură (secolul XX: proclamarea republicii, dictatura și democratizarea)	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 4. Brazilia – colonie portugheză: istorie și cultură	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 5. Brazilia – stat independent: istorie și cultură	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 6. Angola, Mozambic și Capul Verde: istorie și cultură	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 7. Guineea-Bissau, São Tomé și Príncipe și Timorul de Est: istorie și cultură	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 8. Elemente esențiale ale culturii portugheze.	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 9. <i>Saudade</i> și dorul românesc. Mitul sebastian.	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 10. Muzică portugheză și patrimoniu imaterial UNESCO: <i>fado</i> și cântul alentejan.	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 11. Arta portugheză: panoramă generală.	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 12. Cinematografia portugheză: panoramă generală	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 13. Patrimoniu portughez: cele șapte minuni ale Portugaliei – monumentele; cele șapte minuni ale gastronomiei portugheze	Prelegere, explicația, dialogul	
Curs 14. Patrimoniu portughez: cele șapte minuni naturale ale Portugaliei; cele șapte minuni ale Portugaliei – satele	Prelegere, explicația, dialogul	

Bibliografie

Bălan-Osiac, Andreea, *Sentimentul dorului în poezia română, spaniolă și portugheză*, București, Editura Minerva, 1972.

Caldeira, Jorge et al., *Viagem pela história do Brasil*, São Paulo, Companhia Das Letras, 1999.

Manole, Veronica; Teletin, Andreea, „Expressing cultural identity through saudade and dor: A Portuguese and Romanian comparative study”, in Maria Manuel Batista (dir.), *Identity, concepts, theories. History and Present Realities (an european overview)*, Volume 1 (pp.155-171), Coimbra, Grácio Editor, 2015.

Mascarenha, Lúcia, *Cultura e história de Portugal*, Porto, Porto Editora, 2013.

Marques, A.H. De Oliveira, *Brevíssima história de Portugal*, Lisboa, Tinta da China, 2018.

Pereira, Fernando António Baptista, *História da arte portuguesa. Época Moderna (1500-1800)*, Lisboa, Universidade Aberta, 1992.

Pereira, Paulo, *Arte portuguesa: história essencial*, Lisboa, Círculo de Leitores, 2014.

Reis, António do Carmo, *Nova história de Portugal*, Moscavide, Casa das Letras, 2005.

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

Sousa, Susana Carvalho, *Cultura e História de Portugal*, vol. 2, Porto, Porto Editora, 2013.
Viana, Henrique et. al. (ed.), *25 de Abril. A Revolução dos Cravos*, Lisboa, Instituto Camões, 1999.

(Studentii vor primi un dosar cu o selecție de texte făcută de profesor).

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
Curs practic 1 – studiile și lumea academică	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 2 – familia, sănătatea	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 3 – munca	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 4 – muzica, sportul, timpul liber	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 5 – vacanțe și călătorii	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 6 – sărbătorile	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 7 – orașul	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 8 – mentalități, relații interpersonale	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 9 – proiecte de viitor	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 10 – autocunoașterea	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 11 – inserția în lumea adultă	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 12 – stiluri de viață	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 13 – știrile și articolele de presă; televiziunea	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	
Curs practic 14 – colocviu	Conversația, explicația, lucrul pe grupe, participarea activă	

Bibliografie

Caragea, Dan, Mioara Caragea și Adriana Ciama, *Limba portugheză: curs intensiv*, Iași, Polirom, 2002.
Leite, Susana, Marla Andrade e Teresa Barreiros, *Hora da história 1*, Lisboa, Lidel, 2018.
Merlan, Aurelia, *Limba portugheză pentru tine*, Iași, Polirom, 2004.
Rosa, Leonel Melo, *Vamos lá começar! – Exercícios de vocabulário*, Lisboa, Lidel, 2017.

(Studentii vor primi un dosar cu o selecție de texte făcută de profesor).

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu SC Best Trad SRL, SC Sistemic Trad SRL, Emerson SRL, SC Cartea Ardeleana SRL, SC Genpact Romania SRL.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- cunoașterea și înțelegerea teoriei predate în cadrul cursului	Examen scris-2 ore, cu note de la 1 la 10	75%

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

	- cunoașterea bibliografiei		
10.5 Seminar / curs practic	- capacitatea de a se exprima corect în limba portugheză	Verificare – probă scrisă (note de la 1 la 10), în ultima săptămână de cursuri	25%
	- Cunoașterea și înțelegerea principalelor elemente de vocabular prezentate în fișe		
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> - Studentul cunoaște care sunt principalele concepte, le recunoaște și le definește corect. - Limbajul de specialitate este simplu, dar corect utilizat. - Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului. <p>Minim nota 5 la curs și curs practic pentru a putea calcula media finală. În cazul în care una dintre componentele mediei este nepromovată, în sesiunea de reanșare studentul se prezintă la examinare doar la partea respectivă, cealaltă componentă fiind recunoscută.</p>			
Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale: Frauda sau tentativa de fraudă la examinare se sancționează cu nota 1 (unu).			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă

Data completării:
25.01.2025

Numele și semnătura titularului de curs
Lect. dr. Cristina Petrescu

Numele și semnătura titularului de seminar/ curs practic
Lect. dr. Cristina Petrescu

Data avizării în Departament:
01.02.2025

Numele și semnătura directorului de departament
Conf. Dr. Cristiana Papahagi

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului: